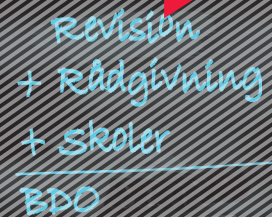

VÆRD AT VIDE OM

Finansiering med renteswap og forvaltning ved bygge og anlægsarbejder

Revision
+ Rådgivning
+ skoler
BDO

Renteswap - regnskabsmæssig behandling

En lang række skoler har igennem de sidste 10 år haft en del eller hele låneporteføljen finansieret i variable lån med enten et 1 års, 3 års eller 5 års refinansieringsforløb. En låne-strategi, som for mange har været meget fordelagtig. I løbet af 2008 vendte udviklingen på de korte renter, og en del skoler sikrede sig mod disse forventede rentestigninger ved at lægge et finansielt instrument, Renteswap, oven på det variable lån. Herved sikrede skolerne sig en fast rente i den periode, som renteswappen dækkede.

De finansielle markeder agerede hen over årsskiftet ikke helt som forventet. Den korte rente faldt, modsat den forventning man havde, da man indgik renteswappen, hvilket medførte, at markedsværdien på renteswappen blev negativ. Såfremt en skole ville ud af aftalen, skulle denne negative markedsværdi indbetales, hvilket i nogle tilfælde løb op i flere mio. kr.

Regnskabsmæssigt skal der i henhold til årsregnskabsloven ske indregning af markedsværdien på finansielle instrumenter. Afgørende for, om denne indregning skal finde sted over resultatopgørelsen eller om den kan bogføres direkte på egenkapitalen, afhænger af, om sikringsinstrumentet er til sikring af fremtidige pengestrømme (renteniveauet) eller om det er til sikring af indregnede dagsværdier i balance. Er der tale om sidstnævnte, skal reguleringen ske over resultatopgørelsen. Er der tale om sikring af fremtidige pengestrømme skal reguleringen ske over egenkapitalen. Forudsætningen for, at denne reguleringen kan ske over egenkapitalen, er at sikringen skal være effektiv, og at der ikke må være et element af spekulation i sikringen.

Da hele lånet afdækkes med det finansielle instrument, er antagelsen, at aftalen er indgået med henblik på at sikre det fremtidige renteniveau (de fremtidige pengestrømme) uanset, at afdækningen alene løber i 10 år mod lånets løbetid på 20 - 30 år.

Eksempel på sikring af fremtidige pengestrømme:

Skolen har et 30 årigt F1-lån, hovedstol 5 mio. kr. og en variabel rente på 3,65 % med en restløbetid på 27 år. Der indgås den 25. juni 2008 en renteswap med en fast rente på 4,7 % med en løbetid på 10 år.

Pr. 31. december 2008 er der en negativ dagsværdi på 258 tkr., som debiteres på egenkapitalen og krediteres under kortfristet gæld.

Den korte markedsrente har her i 2009 tillige været faldende, hvilket har medført en større negativ markedsværdi på renteswappen. Det er dermed blevet dyrere at komme af med denne, og der er således ikke umiddelbart noget incitament for skolen til at gå ud af renteswappen.

VÆRD AT VIDE OM

Oktober 2009

Denne publikation er skrevet i generelle vendinger og skal alene betragtes som generel vejledning. Publikationen dækker ikke specifikke situationer, og du bør ikke handle - eller undlade at handle - uden at have fået professionel rådgivning. Kontakt venligst BDO for at drøfte de specifikke problemstillinger. BDO, vores partnere og medarbejdere påtager os ikke ansvar for tab foranlediget af en handling, der er taget - eller ikke er taget - på baggrund af oplysningerne i denne publikation.

Konsekvensen for skolen er, at egenkapitalen reduceres som følge af denne regnskabstekniske regulering. Dette påvirker endvidere nøgletallene "soliditetsgrad" og "likviditetsgrad" negativt. Lader skolen renteswappen løbe ud, vil disse årlige reguleringer af dagsværdien alene have denne indflydelse på disse to nøgletal, idet markedsværdien af swappen vil nærme sig nul i takt med udløbet af aftalen.

Skulle markedet udvikle sig således, at det med fordel kan betale sig at gå over i et fast forrentet lån, mens der stadig er en negativ dagsværdi på renteswappen, hvorfor denne ikke indfries, ja så vender billedet, idet reguleringerne af dagsværdien nu skal foretages over resultatopgørelsen. Årsagen hertil er, at der nu sker sikring af dagsværdien af forpligtelsen og ikke sikring af fremtidige pengestrømme.

Skulle skolen på grund af god likviditet overveje at lave et ekstraordinært afdrag på sit variable F1-lån så vil den sammenhæng, der skal være mellem den underliggende forpligtelse og renteswappen ikke længere være til stede, hvorfor reguleringen af dagsværdien ligeledes skal foretages over resultatopgørelsen.

Vi vil anbefale, at skolerne tager kontakt til revisor for at få klarhed over de konsekvenser en eventuel ændring af skolens belåning vil have i de tilfælde, hvor skolen har et sikringsinstrument tilknyttet, idet disse kan have afgørende indvirkning på regnskabsaflæggelsen og derved skolens nøgletal.

Økonomisk forvaltning: Bygge- og anlægsarbejder

Skolens bestyrelse er underlagt begrebet "Skyldige økonomiske hensyn". Et ordvalg, som læseren vil finde i standardvedtægternes § 6, stk. 1 (kostskoler) og i § 10, stk. 3 (friskoler og private grundskoler) i relation til bestemmelserne omkring bestyrelsens opgaver og ansvar. Bestyrelsen har således ansvaret for, at skolen agerer inden for rammerne af god offentlig forvaltningsskik. I denne "Værd at vide om" omtaler vi kun de regler, som er gældende i relation til skolars bygge- og anlægsarbejder.

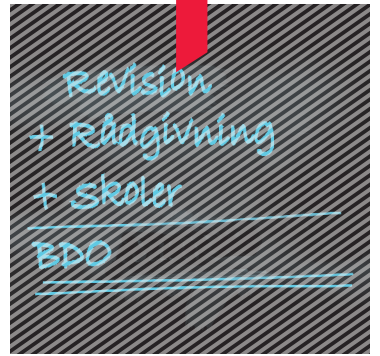
Regler for de frie skoler (det uregulerede område)

På dette område har BDO og revisorstanden indtil nu haft den klare opfattelse, at de frie skoler (det uregulerede område) var underlagt bestemmelserne i tilbudsloven (nr. 1410 af 7. december 2007). Her er der i § 2 fastlagt, at udbydere af bygge- og anlægsarbejder, som modtager offentlig støtte, skal indhente tilbud ved offentlig licitation eller begrænset licitation eller ved underhåndsbud. Ydermere fastslår § 2, stk. 2, at "Udbyderen skal udnytte de muligheder, der findes for at skabe tilstrækkelig konkurrence". Det har derfor hidtil været vores opfattelse, at skolerne i lighed med andre større indkøb, var forpligtet til at indhente alternative priser inden opstart af bygge- og anlægsarbejder.

Med udgangspunkt i en konkret sag fra maj 2009, hvor en skole i en større byggesag med en anlægssum på mere end 20 mio. kr. inkl. moms alene havde kontraheret med én bygherre, blev denne problemstilling via skoleforeningen forelagt Undervisningsministeriet.

Undervisningsministeriet svarer, at skolerne på det uregulerede område ikke er omfattet af tilbudsloven. Argumentet er at den offentlige støtte skal være et direkte målrettet tilskud til det påtænkte nybyggeri. Skolernes bygningstilskud opfylder ifølge det oplyste ikke dette krav, da tilskuddet sammen med private midler fra skolepengebetaling mv. også anvendes til den generelle skoledrift, herunder vedligeholdelse af bygninger.

Ifølge Undervisningsministeriet er skolerne på det uregulerede område alene underlagt bestemmelserne i lov nr. 450 af 7. juni 2001 om indhentning af tilbud i bygge- og an-

lægssektoren, med mindre kontraktindgåelse om opgaven er omfattet af udbuds krav efter EU's udbudsdirektiver. Sidstnævnte vil være tilfældet, hvis byggesummen overstiger 38.396.109 kr. ekskl. moms. Vælger skolerne at anvende licitationsreglerne skal reglerne i lov nr. 450 overholdes.

At der ikke er et direkte krav til skolerne på det uregulerede område om at anvende licitationsreglerne, fritager dog ikke skolens ledelse fra at tage skyldige økonomiske hensyn. Et krav der i overensstemmelse med god forvaltningsskik i princippet omfatter alle skolens disponeringer. Skolerne er således stadig underlagt sparsommelighedsaspektet, hvilket indebærer en forpligtelse til at erhverve et gode på en økonomisk hensigtsmæssig måde under hensyntagen til pris, kvalitet, kvantitet mv.

I denne sammenhæng er det Undervisningsministeriets vurdering, at skolernes sparsommelighed med offentlige midler er overholdt, fx ved at få tilbuddet gennemgået af en rådgivende ingeniør.

Det er vores opfattelse, at skolens ledelse nøje bør overveje, hvorvidt dette giver det bedst tænkelige fundament for en beslutningstagen. Det mest sikre grundlag for vurdering af pris og kvalitet opnås trods alt ved indhentning af alternative tilbud.

Regler for de regulerede institutioner (erhvervsskoler mv.)

Anderledes forholder det sig på det regulerede område. Her er uddannelsesinstitutionerne underlagt tilbudslovens bestemmelser.

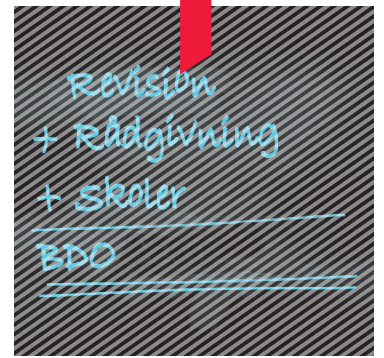
Udgør et bygge- og anlægsarbejde en anslået værdi på mere end 3 mio. kr. ekskl. moms er institutionen forpligtet til at indhente tilbud via licitation. Er den anslåede værdi over 300.000 kr. men under 3 mio. kr., kan tilbud indhentes via mindst to underhåndsbud.

Uanset, hvilken form skolen vælger, skal det i udbudsmaterialet klart fremgå, hvorvidt tildeling af ordren gives på grundlag af kriterierne for laveste pris eller kriteriet for det økonomisk mest fordelagtige tilbud. Der henvises til lovbestemmelserne, hvor kravene til de enkelte bestemmelser er mere uddybet.

Habilitet

I en del skolers bestyrelser sidder der bestyrelsesmedlemmer med professioner i form af bankmand, advokat, håndværker, arkitekt osv. Kompetencer, som der ofte er brug for i bestyrelsesarbejde. Udfører disse personer arbejde for skolen, er der ingen problemer, så længe arbejdet udføres gratis for skolen. Kræver arbejdet særskilt honorering bliver bestyrelsesmedlemmet inhabil, idet der reelt købes en ydelse af bestyrelsesmedlemmet. Ifølge forvaltningslovens kapital 2, hvor der i § 3, stk. 3 er anført "Den, der er inhabil i en sag, må ikke træffe afgørelse, deltage i afgørelsen eller i øvrigt medvirke ved behandlingen af den pågældende sag". Det afskærer ikke skolen fra at handle med et bestyrelsesmedlem så længe det pågældende bestyrelsesmedlem, som anført ikke er med i selve beslutningsprocessen, og at leverancen fra bestyrelsesmedlemmet er konkurrencedygtigt i forhold til andre leverandørers ydelser.

Opstår der en situation, hvor inhabilitet bliver aktuelt, bør skolen for at dokumentere, at der er handlet forvaltningsmæssigt korrekt sørge for at få protokollert, at bestyrelsesmedlemmet har trukket sig fra forhandlinger og afstemninger. For kostskolerne er denne del et krav ifølge standardvedtægternes § 7, stk. 6. Mens disse retningslinjer for erhvervsskoler ifølge standardvedtægternes stk. 2 skal findes i kapitel 2 i forvaltningsloven, mens øvrige institutioner generelt er omfattet af forvaltningsloven og dermed tillige omfattes af denne regel.

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab og BDO Kommunernes Revision, Godkendt revisionsaktieselskab, begge danskejede revisions- og rådgivningsvirksomheder, er medlemmer af BDO International Limited - et UK-baseret selskab med begrænset hæftelse - og dele af det internationale BDO netværk bestående af uafhængige medlemsfirmaer. BDO er varemærke for både BDO netværket og for alle BDO medlemsfirmaerne. BDO i Danmark beskæftiger godt 1.100 medarbejdere, mens det verdensomspændende BDO netværk har over 46.000 medarbejdere i 115 lande.

WWW.BDO.DK